

**АНАЛІЗ
РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України
від 9 січня 2014 р. № 6”**

I. Визначення проблеми

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України (далі – Кодекс) захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, зокрема, включає у себе інженерний захист територій.

Інженерний захист територій – комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту територій, населених пунктів та суб'єктів господарювання від їх наслідків та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період

Інженерний захист територій, зокрема, включає розроблення та включення вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту до відповідних видів містобудівної і проектної документації та реалізація їх під час будівництва і експлуатації.

Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (далі – ІТЗ ЦЗ) – комплекс інженерно-технічних рішень, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту населення і територій від них та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період.

Розроблення містобудівної документації та проектування об'єктів, що належать суб'єктам господарювання і можуть спричинити виникнення надзвичайних ситуацій та вплинути на стан захисту населення і територій, здійснюються з урахуванням вимог ІТЗ ЦЗ.

Згідно з частиною десятою статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» проектна документація на будівництво обов'язково має містити розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту, у складі якого може передбачатися будівництво захисних споруд цивільного захисту або споруд подвійного призначення, а також проектні рішення щодо врахування вимог пожежної та техногенної безпеки для:

1) об'єктів будівництва, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, на яких постійно перебуватимуть понад 50 фізичних осіб або періодично перебуватимуть понад 100 фізичних осіб;

2) інших об'єктів будівництва відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

На сьогодні такий перелік визначено постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 6 «Про затвердження переліку об'єктів, що належать суб'єктам господарювання, проектування яких здійснюється з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту» (далі – Перелік).

Разом з цим, після внесення змін до законодавства, що діє у сфері містобудівної діяльності, а саме прийняття Закону України від 29 липня 2022 р. № 2486-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» Перелік підлягає уточненню та коригуванню.

Крім цього, за результатами узагальнення даних щодо результативності застосування норм Переліку, а також пов'язаних з цим проблемних питань, з врахуванням збройної агресії РФ ДСНС встановлено, що до нього мають бути внесені зміни, спрямовані на підвищення рівня захисту найбільш вразливих верств населення (учасники всіх видів освітнього процесу, працівники та відвідувачі закладів охорони здоров'я та мешканці міст, у тому числі мешканці багатоповерхівок).

Основні групи (підгрупи), на які проблема має вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Відповідно до вимог статті 4 Кодексу цивільний захист – комплекс заходів, які реалізуються на території України в мирний час та в особливий період і спрямовані на захист населення, територій, навколишнього природного середовища, майна, матеріальних і культурних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, запобігання виникненню таких ситуацій та подій, ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалим, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Здійснення заходів інженерного захисту територій покладається на суб'єктів забезпечення цивільного захисту, зокрема й на суб'єктів господарювання, що здійснюють забудову територій.

Разом з цим, заходи з інженерного захисту мають бути доцільними, економічно обґрунтованими і не призводити до надмірних витрат суб'єктів господарювання усіх форм власності на їх реалізацію.

Враховуючи вищезазначене, проблеми, які пропонується розв'язати шляхом прийняття регуляторного акта, не можуть бути розв'язані за допомогою ринкових механізмів. Норми чинних регуляторних актів проблему також не розв'язують.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю проєкту акта є удосконалення законодавства, що діє у сфері цивільного захисту, з питань інженерного захисту територій, збільшення об'єктів будівництва на яких розробляються ІТЗ ЦЗ та підвищення захисту населення і території, насамперед під час проєктування та будівництва, обумовленого збройною агресією рф.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Альтернативні способи вирішення проблеми визначалися шляхом проведення 14 консультацій з представниками центральних та місцевих органів виконавчої влади, до сфери управління яких належать захисні споруди, а також 72 суб'єктів господарювання усіх форм власності, які будуть підпадати під дію регуляторного акта (робочі зустрічі, інтернет запити, вивчення проблем, викладених у вхідній документації тощо).

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Відсутність регулювання не змінить кількості об'єктів будівництва, під час проєктування яких має бути розроблено розділ ІТЗ ЦЗ, витрати суб'єктів господарювання на їх впровадження залишаться на попередньому рівні
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого регуляторного акта відповідно до чинного законодавства	Прогнозується збільшення на 11 % кількості об'єктів будівництва, під час проєктування яких має бути розроблено розділ ІТЗ ЦЗ, отже й збільшення відповідних витрат на їх проєктування та реалізацію

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні, оскільки вимоги щодо організації відповідних заходів не зміняться. Невиконання вимог законодавства щодо інженерного захисту територій призведе до зниження рівня захищеності населення від негативних чинників надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий	Додаткових витрат не передбачається. У разі невиконання суб'єктами господарювання вимог законодавства щодо організації інженерного захисту територій передбачаються додаткові витрати на проведення лікування осіб, здоров'ю

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	період	яких заподіяно шкоду внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій, а також поховання загиблих
Альтернатива 2	Забезпечення виконання вимог законодавства, що діє у сфері цивільного захисту. Збільшення рівня захищеності населення, зменшення можливих втрат серед населення під час виникнення надзвичайних ситуацій, насамперед воєнного характеру	Зменшення кількості осіб, здоров'ю яких заподіяна шкода, а також загиблих унаслідок надзвичайних ситуацій, отже і відповідних витрат

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні, оскільки гарантоване державою право на захист життя і здоров'я громадян мірою не забезпечується	Витрати на забезпечення самостійного захисту від надзвичайних ситуацій (за бажанням)
Альтернатива 2	Забезпечення гарантованого державою права на захист життя і здоров'я громадян шляхом впровадження ІТЗ ЦЗ під час будівництва	Витрати відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Під дію регуляторного акта підпадають суб'єкти господарювання. За статистичними даними ДСНС під дію регулювання підпадають:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць, у тому числі:	234	621	532	-	1387
державної власності	107	57	-	-	164
комунальної власності	-	124	-	-	124
приватної власності	127	440	532	-	1099
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків:	16,9	44,7	38,4	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні	Витрати на проектування розділу ІТЗ ЦЗ та його реалізацію залишаються на попередньому рівні
Альтернатива 2	Збільшення кількості об'єктів будівництва, що мають проектуватися з розділом ІТЗ ЦЗ	Збільшення витрат на проектування розділу ІТЗ ЦЗ та його реалізацію близько 11 %

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають унаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік, грн	За п'ять років, грн
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень <i>навчання</i> <i>придбання основних фондів</i> <i>сервісне обслуговування</i>	417,7* - -	2088,5* - -
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень <i>послуги «Укрпошти»</i>	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень <i>проведення технічної інвентаризації захисної споруди, як об'єкта нерухомого майна</i>	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень <i>канцтовари</i>	98,00	490,00

Порядковий номер	Витрати	За перший рік, грн	За п'ять років, грн
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (уточнити), гривень	-	-
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	515,7	2578,5
10	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць	1387	1387
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	715 275, 9	3 576 379, 5

* Середня вартість функціонального навчання (підвищення кваліфікації) з питань цивільного захисту однієї особи у навчально-методичних центрах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності областей та міста Київ.

Відповідно до частини другої статті 91 Кодексу особи керівного складу та фахівці суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, у перший рік призначення на посаду і періодично один раз на п'ять років зобов'язані проходити навчання з питань цивільного захисту у відповідних навчально-методичних центрах сфери цивільного захисту.

Проведення оцінки впливу кількісних витрат на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, які виникатимуть унаслідок дії регуляторного акта

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають унаслідок дії регуляторного акта")	За перший рік – 715275, 9 За п'ять років – 3 576 379, 5
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають унаслідок дії регуляторного акта")	За перший рік – 715275, 9 За п'ять років – 3 576 379, 5 (додаткові витрати відсутні)

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснити вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше не існуватиме);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться нерозв'язаними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Проблема продовжує існувати
Альтернатива 2	4	Проблема більше не існуватиме

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	69,35 млн грн	Альтернатива 1 не призведе до виконання поставлених цілей
Альтернатива 2	Зменшення витрат на проектування та реалізацію ІТЗ ЦЗ забезпечення захисту населення під час надзвичайних ситуацій шляхом його укриття у фонді захисних споруд	61,72 млн грн	Альтернатива 2 забезпечить повною мірою досягнення поставлених цілей

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Альтернатива 1 не дасть змоги економії коштів суб'єктів господарювання у разі виконання вимог законодавства щодо інженерного захисту територій. У разі невиконання суб'єктами господарювання вищезазначених вимог це призведе до зниження рівня захищеності населення і територій, збільшення витрат на проведення лікування осіб, здоров'ю яких заподіяно шкоду внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій, а також поховання загиблих	Х
Альтернатива 2	Альтернатива 2 дає змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання без будь-яких додаткових витрат	Проект постанови фактично є підзаконним актом, єдиним зовнішнім фактором на його дію є внесення змін до норм Кодексу

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Розв'язання проблеми буде забезпечено шляхом внесення відповідних змін до Переліку, згідно з нормами якої розділи ІТЗ ЦЗ розробляються під час будівництва об'єктів закладів охорони здоров'я, освіти та житла.

На сьогодні такі вимоги та механізми їх реалізації чинними регуляторними актами не визначено.

Для розв'язання проблеми пропонується наступне:

1) дії органів державної влади:

прийняття акта, забезпечення усунення прогалин у законодавстві, що діє у сфері цивільного захисту за напрямом інженерного захисту територій;

забезпечення інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційних веб-сайтах МВС та ДСНС;

надання методичної допомоги суб'єктам господарювання, на яких поширюється дія регуляторного акта та контроль за його впровадженням у суб'єктах господарювання під час перевірок, передбачених законодавством.

2) дії суб'єктів господарювання:

виконання вимог акта під час проєктування та будівництва.

Прийняття проекту акта забезпечить виконання державою передбаченої Кодексом функції, спрямованої на захист населення від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період, зменшить адміністративний тиск на суб'єкти господарювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати суб'єктів господарювання та органів виконавчої влади, а також суб'єктів малого підприємництва (Тест малого підприємництва) викладено згідно з додатками 2, 3 та 4 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта відповідно.

**БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва**

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання: територіальні органи Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємства (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру, год.	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата), грн./год**	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта, пр./рік***	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0,25	25,64	1	1387	8 890, 67
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі камеральні та виїзні	4*	25,64	1	1387	142 250, 62
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	0,25	25,64	1	1387	8 890, 67

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємства (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру, год.	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата), грн./год**	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта, пр./рік***	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати адміністрування регулювання (за рік), гривень
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	0,25	25,64	1	1387	8 890, 67
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	-	-	-	-	-
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	0,25	25,64	1	1387	8 890, 67
7. Інші	-	-	-	-	-
Разом за рік	5	25,64	1	1387	177 813, 4
Сумарно за п'ять років	25	25,64	1	1387	889 067, 0

* тривалість планової перевірки визначається з урахуванням вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

** грошове місячне утримання інспекторського складу територіальних органів ДСНС визначається постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 «Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» та наказом МВС України від 23.04.2015 № 475 «Про затвердження Інструкції про виплату грошового забезпечення та одноразової грошової допомоги при звільненні особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 травня 2015 р. за № 544/26989, та в середньому складає 4512 гривень/місяць (4512,00 грн./22 робочі дні/8 годин=25,64 грн./год.)

*** відповідно до абзацу другого пункту 6 Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. № 306, планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки з високим ступенем ризику здійснюються не частіше ніж один раз на рік.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії нормативно-правового акта не обмежений у часі.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проєкт.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Виходячи з цілей державного регулювання, визначених у другому розділі аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такі показники:

1. Надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, не передбачається.

2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта, – дія акта поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють забудову територій (проектування та будівництво об'єктів будівництва).

За експертною оцінкою на сьогодні кількість таких суб'єктів господарювання складає 1387 суб'єктів. За умов реалізації положень регуляторного акта кількість об'єктів будівництва, що мають проєктуватися з розділом ІТЗ ЦЗ може збільшитися на 11 %.

Аналогічно має збільшитися кількість заходів державного нагляду (контролю) за зазначеними об'єктами будівництва.

3. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта – високий, оскільки повідомлення про оприлюднення, проєкт акту та аналіз регуляторного впливу акта розміщено на офіційному вебсайті ДСНС (<http://www.dsns.gov.ua>) у розділі «Громадянам», рубрика «Консультації з громадськістю», підрозділ «Електронні консультації з громадськістю».

4. Розмір коштів і час, що витратять суб'єкти господарювання, пов'язані з виконанням вимог акта:

1) час, що необхідно буде витратити одному суб'єкту господарювання для виконання вимог акта: додаткового часу не потребує.

2) кошти, які необхідно буде витратити одному суб'єкту господарювання (великого, середнього та малого) для виконання вимог акта: додаткових коштів не потребує

5. Економія коштів на врахування вимог ІТЗ ЦЗ під час будівництва – не менше 11 %.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта уповноваженим органом виконавчої влади здійснюватимуться базове, повторне та періодичні відстеження

результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», шляхом аналізу статистичних даних щодо розробки розділів ІТЗ ЦЗ до проектної документації об'єктів будівництва.

Базове відстеження здійснюватиметься з дня набрання чинності проекту акта шляхом опрацювання пропозицій від фізичних та юридичних осіб, які надходять до проекту акта.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності відповідною постановою Кабінету Міністрів України, але не пізніше ніж через два роки шляхом аналізу та підрахунку статистичних даних щодо розроблених розділів ІТЗ ЦЗ до проектної документації об'єктів будівництва.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності, – статистичні.

Цільові групи, які будуть залучатися для проведення відстеження, – апарат та 25 територіальних органів ДСНС.

Голова Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

Сергій КРУК

_____ 2022 року